

ORVOSI KÖNYVTÁRAK

A Magyar Orvosi Könyvtárak Szövetségének hivatalos lapja

2010. 7. évf. 2. szám

KÖSZÖNTŐ

Az elmúlt hetekben egymást érik az árvízről és az általa okozott károkról szóló hírek a médiában. Az, akit nem ért baj, akinek a háza szilárd talajon áll és tetejét tető fedi, aki hazaérve kényelmesen bekapcsolja a televíziót, hogy megnézze az aktuális híreket, el sem tudja képzelni, mit érezhet az az ember, akinek gondterhelt arcát a híradóban látja. Aki már jónéhány éjszakán homokzsákokat hordott, gyerekeire vigyázott

vagy a szomszédnak segített, aki percenként gondol arra, hogy vajon mi maradhatott épen a házban, ahová napok óta nem jut be a víz miatt, hogy az eddig dolgos munkával összegyűjtött vagyonából mi marad.

A rossz híreket, ha nem velünk történnek, fel sem fogjuk igazán. Most nem másik adóra kell kapcsolni, hanem tennünk kell valamit, bármit, ami lehetőségeinkhez, anyagi helyzetünkhöz mérten a bajba jutott embereken segíthet.

Könyvtárosként feladatunk, hogy felhívjuk az emberek figyelmét arra, hogy igenis segíteni kell az árvíz sújtotta településeknek. Számptalan lehetőség van: sms-küldés, különböző felajánlások, mindenki a saját lelkiismerete szerint eldöntheti, hogy milyen módon teszi. Nemcsak azért, mert ha mi kerülünk ilyen helyzetbe, jólesne a viszonzás, hanem azért is, mert egy közösséghez tartozunk. Az összefogás és az együttes segítség az, ami ebben a helyzetben segíthet. A könyvtár pedig helye lehet annak a tevékenységnek, amely koordinálja a segítségnyújtást a rászorulóknak.

Dr. Vasas Livia
MOKSZ-elnök
lvasas@lib.sote.hu

TARTALOM

HÍREK	4-6. o.
ÉVES JELENTÉS A MOKSZ 2009. ÉVI MUNKÁJÁRÓL	7-14. o.
MOKSZ ELLENŐRZŐ BIZOTTSÁGI JELENTÉS 2009. ÉV	15-18. o.
INFORMATIO SCIENTIFICA – INFORMATIO MEDICATA 2010 PROGRAMJA	19-21. o.
SZAKORVOSI KITEKINTŐ	22-25. o.
IN MEMORIAM VOIT KRISZTINA	26-28. o.

HÍREK

A MOKSZ az eLibHu-n, a könyvtárügy területén dolgozó civilek tudásmegosztó felületén

A MOKSZ is csatlakozott az MKE által létrehozott eLibHu kezdeményezéshez, mely információs felületként működik a résztvevő szervezetek között. Lehetővé teszi az azonnali üzenetküldőn való kommunikálást, e-mailek küldését, fogadását, tárolását, a dokumentumok elhelyezését és közös kezelését, hírek közzétételét, közös naptár, eseménytár vezetését, érdeksérelmi jelzőrendszer működését.

A rendszer célja, hogy megerősödjön a könyvtárügy területén tevékenykedő civil szakmai szervezetek egymás közti együttműködése, a szervezetek közötti kommunikáció, illetve hogy ezzel az eszközzel elősegítsük a tudásmegosztást az együttműködésünk gyakorlása során.

ProQuest Tréning 2010 április 16-án

2010. április 16-án 10 órától ismét Proquest-tréninget szerveztünk a ProQuest konzorciumi tagok és az érdeklődők részére a

Semmelweis Egyetem Központi Könyvtárában, hogy megismerhessék az újdonságokat, illetve a már meglévő adatbázisok, elektronikus források kezeléséről minél bővebb ismereteket szerezhessenek. Az előadó, Oriana Filipione rövid bemutatója után a résztvevőknek alkalmuk nyílt arra, hogy gyakorlati ismereteket is szerezzenek az adatbázisokkal kapcsolatban.

Sikeres NKA-pályázat

A Magyar Orvosi Könyvtárak Szövetsége pályázatot nyújtott be a 2010. szeptember 22-24-én megrendezendő Informatio Scientifica-Informatio Medicata konferencia helyszínének biztosítására a Nemzeti Kulturális Alaphoz. A pályázaton kapott, összegből a terembérlési költségeket finanszírozzuk majd.

**Magyar
Könyvtárszövetség XXII.
Kongresszusa
Eger**

A Magyar Kórházaszövetség ismét Egerben tartotta XXII. Kongresszusát 2010. április 21-23-án. A kongresszus kiemelt témája volt az egészségügy jelenlegi helyzete, az új előírások, rendeletek teljesítési lehetőségei. Külön szekciót szenteltek a kórházi minimumfeltételekkel kapcsolatos előadásoknak.

A MOKSZ képviselőjeként a szervezet elnöke, Dr. Vasas Livia vett részt, „A könyvtárak komplex egészségügyi információszolgáltatásai” című előadásával. A prezentáció megtekinthető a Semmelweis Egyetem Központi Könyvtárának honlapján:

http://www.lib.sote.hu/index.php?option=com_content&task=view&id=41&Itemid=69&lang=hu

IKSZ éves beszámoló közgyűlése, Budapest

A MOKSZ is képviseltette magát az Országos Széchényi Könyvtárban megrendezett IKSZ éves beszámoló közgyűlésen. A közgyűlésen vendégként részt vett Rónai Iván, az OKM Közgyűjteményi Osztálya Könyvtári Osztályának vezetőhelyettese is. A közgyűlést Schiroky Vilmos (Biztonságos Böngészés Program koordinátora) nyitotta meg Internet: lehetőség és felelősség című előadásával, melyben az internet veszélyeire és azok elkerülésére elindított programra hívta fel a figyelmet. Ezt követte a szövetség elnökének, Dr. Fodor Péternek beszámolója, melyet a pénzügyi, illetve a felügyelő bizottsági beszámolók követtek.

Az Informatikai és Könyvtári Szövetség a magyar könyvtárügyben és a Szövetség munkájában kiemelkedő teljesítményt nyújtó természetes és jogi személyek tevékenységének elismerésére minden évben kitüntetést adományoz. 2010-ben Ásványi Ilona (Pannonhalmi Főapátsági Könyvtár) és a Mader Béla vezetésével színvonalasan működő Szegedi Tudományegyetem Könyvtára érdemelték ki a díjat.

Új JAMA-csomag – új lehetőségek

A JAMA folyóiratcsomag az orvostudomány szinte minden szegmensét feltárja: JAMA széles körben elterjedt és a legmagasabb impakt faktórral rendelkező általános orvosi folyóirat, az Archive lapok pedig az orvostudomány 9 különböző ágazatainak specifikus lapjai. A JAMA&Archive csomag online felülete többet kínál, mint folyóiratcikkek adatbázisát: az olvasók kérdezhetnek, tanácsot kérhetnek az orvosoktól, a multimédia pedig lehetővé teszi, hogy az egyes cikkek videofelvételeit megtekinthessék, sőt még tudásukat is tesztelhetik az egyes tudományterületeken. A cikkekhez tartozó ábrákat már ppt formátumban is le lehet tölteni, könnyebbé téve ezzel a tanulást. A legfrissebb kutatási eredményeket közlő cikkek online 3 nyelven olvashatók.

A csomag tartalma:

JAMA	1538-3598	31,718
Archives of Dermatology	1538-3652	3,402
Archives of Facial Plastic Surgery	1538-3660	1,393
Archives of General Psychiatry	1538-3636	14,273
Archives of Internal Medicine	1538-3679	9,110
Archives of Neurology	1538-3687	5,874
Archives of Ophthalmology	1538-3601	3,242
Archives of Otolaryngology-Head & Neck Surg	1538-361X	1,829
Archives of Pediatrics & Adolescent Medicine	1538-3628	4,320
Archives of Surgery	1538-3660	4,259

Hrucsar Ilona
On-line folyóirat feldolgozó
ihrucsar@lib.sote.h

A csomagról bővebb információ a MOKSZ honlapján található:

<http://www.lib.sote.hu/moksz/hirek.htm>

MOKSZ

ÉVES JELENTÉS A MOKSZ 2009. ÉVI MUNKÁJÁRÓL

A MOKSZ 2009-es évben történt eseményeiről, rendezvényeiről, céljairól, illetve a szervezet tagjainak munkájáról az alábbiakban számolunk be.

Tagok 2009-ben

A MOKSZ-hoz 2009-ben 71 tagot tartott számon, ebből 62 kórházi könyvtár, melyek régiónkénti eloszlása:

- **Nyugat-Dunántúl** (Győr-Moson-Sopron, Vas és Zala megye): 5
Területi felelős: Beke Gabriella
- **Közép-Dunántúl** (Fejér, Komárom-Esztergom és Veszprém megye): 4
Területi felelős: Balogh Márta
- **Közép-Magyarország** (Budapest és Pest megye): 22
Területi felelős: Dr. Palotai Mária
- **Észak-Magyarország** (Borsod-Abaúj-Zemplén, Heves és Nógrád megye): 8
Területi felelős: Szikszai Márta
- **Észak-Alföld** (Hajdú-Bihar, Jász-Nagykun-Szolnok és Szabolcs-Szatmár-Bereg megye): 9
Területi felelős: Dr. Kührner Éva
- **Dél-Alföld** (Bács-Kiskun, Csongrád és Békés megye): 8
Területi felelős: Kis-Pál Sándorné
- **Dél-Dunántúl** (Baranya, Somogy és Tolna megye): 6
Területi felelős: Gracza Tünde

A MOKSZ tagjainak régió szerinti felosztása

Vezetőség

A vezetőség elnöke továbbra is Dr. Vasas Livia, elnökségi tagjai: Beke Gabriella, Erdeiné Töröcsik Katalin, Hován Lászlóné, Kis-Pál Sándorné, Kührner Éva, Gracza Tünde, Palotai Mária, Szikszai Márta és Wolf György.

Megemlékezés

Két kedves kollégánktól kellett búcsút vennünk a 2009-es évben: Czoch Józsefné (Domokos Andrea) a Radiológiai Klinika nyugállományú könyvtárosa volt. 30 éven keresztül vezette a Radiológiai Klinika Orvosi Könyvtárát. Munkáját nagy odaadással, pontosan végezte, angol, német, francia nyelvtudása, könyvtárismerete, emberszeretete gyakran váratlan segítséget nyújtott a klinika orvosainak, minden dolgozójának, s nekünk könyvtárosoknak is.

Dr. Gyarmathy Zsigmondné (Horváth Ibolya) 35 évig volt könyvtáros Vásárosnaményben, majd Nyíregyházán. 1989-től egy évtizeden át vezette a könyvtárat. Működése alatt költözött a bibliotéka új korszerű helyre, és vette vissza alapítójá dr. Kállay Rudolf nevét.

2000-ben nyugalomba vonult, de a könyvtártól nem vált meg. Öt éven át még visszajárt négy órában dolgozni, mígnem a betegség le nem döntötte lábáról. Végül itt hagyva a várost, ahol aktív élete nagy részét töltötte, követte lányát Budapestre. Itt hunyt el 2009. szeptember 29 –én.

Emlékük szívünkben örökké él.

Elnökségi ülések

2009-ben két alkalommal tartottunk vezetőségi ülést. Az elsőre 2009. február 13-án a Semmelweis Egyetem Központi Könyvtárban került sor. Az ülésen a szervezet elnöke, Dr. Vasas Livia összegezte a MOKSZ 2008. évi eseményeit, majd Erdeiné Töröcsik Katalin tartotta meg az Ellenőrző Bizottság beszámolóját. Az elnökség megegyezett a MOKSZ által évente szervezett konferencia, az Informatio Medicata 2009. évi pontos dátumát, helyét, fő témáit illetően, és előadókra tettek javaslatokat. A következő napirendi pont a MOKSZ honlapját érintő változásokra vonatkozott: elektronikusan is elérhetővé váltak a szervezet hírlevelének, az Orvosi Könyvtárak című lapnak a korábbi számai is. Így a hírlevél nyomtatott és elektronikus formátuma is ISSN-számot kapott, és a továbbiakban is negyedévente jelenik meg.

A második elnökségi ülést 2009. október 22-én tartottuk szintén a Semmelweis Egyetem Központi Könyvtárban. Az ülés fő témája a 2009. szeptember 16-18-án megrendezett Informatio Medicata konferencia volt: tapasztalatok, vélemények, értékelések, illetve javaslatok a következő évi konferencia idejével, helyével és témájával kapcsolatban. Alkalom nyílt az ülésen könyvtárszakmai feladatok kidolgozására, illetve a vezetőség célul tűzte ki az Orvosi Könyvtárak című lap színvonalának emelését.

Közgyűlések

A MOKSZ minden évben rendez közgyűlést is, melyen a vezetőségi tagok mellett a szervezet összes tagja részt vehet. Ebben az évben az Informatio Medicata utolsó napján, 2009. szeptember 18-án a Balassi Bálint Intézetben szerveztük az éves közgyűlést a tagok számára. A 37 jelenlévőnek a gyűlés levezető elnöke, Dr. Vasas Livia beszámolt a MOKSZ 2009. évi eseményeiről, illetve ismertette az Orvosi Könyvtárak című lappal kapcsolatos változtatásokat. Az elnökszony tájékoztatta a résztvevőket a MOKSZ székhelyének változásáról, majd a jubilálók és kitüntetettek okleveleinek átadásával zárult a közgyűlés.

A kitüntetettek: Áncsán Gizella, a Semmelweis Egyetem Központi Könyvtárának munkatársa, Beniczky Ágota, a MOKSZ alapító, később elnökségi tagja, Bujdosó László a Szent István Kórház Orvos Könyvtárának vezetője, Hován Lászlóné az Országos Idegsebészeti Intézet könyvtárosa, a MOKSZ vezetőségi tagja.

Konzorciumok

A ProQuest konzorcium a MOKSZ szervezésében 2005 óta áll fenn. A 2008-as év végétől a ProQuest szolgáltató egy új, kibővített adatbázis – ProQuest Hospital Collection – előfizetést ajánlott fel a konzorciumi tagok számára. Az adatbázis a korábbi 300 folyóirathoz képest több, mint 1000 folyóiratot tartalmaz. Az adatbázis részei: ProQuest Family Health, ProQuest Health Management, ProQuest Health and Medical Complete, ProQuest Psychology Journals, Nursing & Allied Health Source. (nem csak folyóiratokat, hanem például egy orvosszakmai - videogyűjteményt) .

Az EISZ az LWW és a Wiley-Blackwell konzorciumok szervezésével bízta meg a Semmelweis Egyetem Központi Könyvtárát. A konzorciumok szervezése 2009 áprilisában fejeződött be.

Az LWW (Lippincott –Williams-Wilkins) konzorcium 75, magas impakt faktorú folyóiratot tartalmaz, mely nem kötött papír előfizetéshez, vagyis nem kötelező tartani a papír rendeléseket. 2006-os megalakulása óta 2008-ig 4 taggal – Semmelweis Egyetem, Pécsi Tudományegyetem, Debreceni Egyetem, Szegedi Tudományegyetem – szerepelt, ma már a konzorcium 9 tagú.

A Wiley-Blackwell konzorcium részvételi feltétele egészen eltérő az előzőektől. Figyelembe veszik minden résztvevő Print, Print+ online vagy only online előfizetését, s a tagonkénti önrész eszerint alakul – az előfizetések fordított arányában. A Wiley konzorcium 2007-es megalakulása idején négy egyetem volt az alapító tag. 2009. áprilisára létrejött a Wiley-Blackwell konzorcium, mindösszesen 6 résztvevővel.

Rendezvények

Informatio Medicata konferencia

2009. szeptember 17-18-án 6. alkalommal került megrendezésre az INFORMATIO MEDICATA konferencia a Magyar Orvosi Könyvtárak Szövetsége és a Semmelweis Egyetem Központi Könyvtárának szervezésében. A helyszín ezúttal is a Balassi Bálint Magyar Kulturális Intézet volt , ahol a konferencia idején színvonalas előadásokon és programokon vehettek részt az orvostudományi információszolgáltatás újdonságai iránt érdeklődők.

A rendezvényt borkóstolóval és campusi sétával nyitottuk meg. A 0. napon, 2009. szeptember 16-án szerveztük meg a régi kollégák találkozóját és a ProQuest Workshopot a Semmelweis Egyetem Központi Könyvtárában. A konferencia megnyitó ünnepségét a Balassi Bálint Intézet színháztermében

tartottuk, melyen beszédet mondott Vízi E. Szilveszter akadémikus úr és Szél Ágoston általános rektorhelyettes úr. A kiállítók bemutatkozója után következtek a színvonalas előadások: ebben az évben az aktuális orvosi témák a magyar lakosságot nagymértékben érintő népbetegségek: elhízás, magas vérnyomás, dohányzás, illetve ezek egészségkárosító hatásai voltak; a könyvtári részben pedig a szakirodalom ellátottsággal kapcsolatban a konzorciumos beszerzések, az EISZ által biztosított adatbázisok kerültek megvitatásra. Az előadásokkal párhuzamosan tartottuk a Wiley és az LWW-workshopokat.

A konferencia első napja társasági programmal zárult: a mesterfodrász Lestyán Csaba látványos hajshow-ja és a Rajkó Tánckar és Zenekar műsora után részt vehettünk a gálavacsorán, melyet a Medvecukor Jazz Band tett még hangulatosabbá.

A második napon a tudományos előadások mellett az EBSCO is tartott workshopot. A konferencia tudományos programja egy kerekasztal-beszélgetéssel zárult Kührner Éva vezetésével, melynek témája az orvosi könyvtárak helyzete volt. Ezután került sor a fent már említett MOKSZ közgyűlésre.

Workshopok

2009. február 23-án a Semmelweis Egyetem Központi Könyvtára bibliometriai workshopot rendezett a Thomson Reuters két képviselőjével, Ann Kushmerickkel és David Horkyval.

Az ország több könyvtárából érkeztek érdeklődők, hogy nemcsak a Thomson Reuters termékeinek legújabb verzióiról, hanem intézetünkről, kutatóinkról is több információt tudhattunk meg.

2009. március 9-én és 10-én a Semmelweis Egyetem Központi Könyvtára Ovid tréninget szervezett az LWW konzorciumi tagok számára. Az Ovid képviseletében Miguel Toribio-Mateas, professzionális oktató vett részt a programon, így biztosítva volt, hogy hasznos és tanulságos információkhoz jutottunk hozzá, ami segíti az Ovid adatbázisok és források használatát a mindennapi munkánk során.

2009. április 28-án rendezte meg a Központi Könyvtár a ProQuest Workshopot és tréninget. Az előadó, Oriana Filipionek mutatta be a konzorciumi tagoknak, illetve az egyetemi könyvtárosoknak az új ProQuest Hospital Collectiont. A tréning végén minden résztvevő, sikeres teszt kitöltése esetén, oklevelet szerezhettek igazolva az ott elsajátítottakat.

Az Informatio Medicata 2009. szeptember 17-én és 18-án is több workshop rendezését tette lehetővé. A ProQuest workshopot szeptember 16-án tartottuk a Központi Könyvtárban. Krzysztof Murawski előadásában beszámolt a ProQuest-adatbázisok újdonságairól, a szolgáltatások bővüléséről. Az előadást követő tréning a ProQuest Medical Library-ra alapuló feladatokból állt: a cél az volt, hogy a felhasználók minél hatékonyabban találhassák meg a keresett cikket, dokumentumot.

A Wiley-Blackwell Workshopra szeptember 17-én került sor a Balassi Intézetben. A résztvevők számára ebéddel egybekötött előadás és megbeszélés témái a jelenlegi konzorcium bővítése, illetve a 2010-re vonatkozó árképzés és a Wiley e-könyvek megismertetése voltak.

Szintén az Informatio Medicata első napján, 2009. szeptember 17-én rendeztük meg az LWW Workshopot, melynek témái az OvidSP platformján bekövetkező változások voltak; a folyóirat-böngésző ugyanis több, a keresést szűkítő lehetőséggel bővült, ami a hatékonyságot nagy mértékben segíti. Az Ovidon kívül két kisebb cég is bemutatkozott, a CABI és IFIS.

Szeptember 18-án került sor az EBSCO Workshopra a Balassi Intézet konferenciatermében, melyen az EBSCO honlapján található MEDLINE és az új Dentistry & Oral Sciences Source™ adatbázisokról és használatukról, illetve az EBSCO Host Integrated Search újításairól esett szó.

2009. november 24-én került megrendezésre az EBSCO Workshop és Tréning a Semmelweis Egyetem Központi Könyvtárában. A tréning fő témái voltak a CINAHL, a SportDiscus és a MEDLINE adatbázisok, illetve gyakorlati alkalmazásuk.

Részvételek szakmai gyűléseken, kongresszusokon

A MOKSZ minden évben részt vesz a Magyar Kórhákszövetség éves kongresszusán. Évről évre szakmai előadásainkkal szeretnénk hozzájárulni ahhoz, hogy az intézmények vezetői minél szélesebb körű bepillantást nyerhessenek saját és az ország orvosi könyvtárainak munkájába és a közös tevékenységekbe. Ebben az évben, a XXI. Kongresszuson Vasas Livia, Palotai Mária, Kührner Éva és Áncsán Gizella vett részt a MOKSZ részéről az április 8-10-én tartott XXI. Kongresszuson, melynek Eger adott otthont. Az előadást Palotai Mária és Vasas Livia tartotta Biztonság – szakirodalmi megközelítésben címmel.

XLI. MKE Vándorgyűlést Debrecenben szervezték meg, 2009. július 9-11-én, melynek fő témája a „Könyvtárosok a tehetségekért - a reformációtól napjainkig” volt.

Célok és kitűzések 2009-ben:

1. Az Orvosi Könyvtárak című lap színvonalának emelése

Az orvosi könyvtárak jelenlegi helyzetét tekintve két vezérelv, a gazdaságosság és a minőség szerint kell gondolkodnunk és terveznünk. Ez vonatkozik az Orvosi Könyvtárak kiadványra is, mely 2009 januárja óta jelentős változásokon esett át. Gazdaságosságot tekintve a hírlevelet nyomtatott formában a nyugállományú kollégáknak küldjük csak el, míg a többi MOKSZ-tag a szövetség honlapjáról, a kiadványok között olvashatja a hírlevél aktuális és archív számait.

Minőségi változás az, hogy a hírlevél 2009-ben ISSN-számot kapott, ezzel megtörtént az első lépés afelé, hogy ezt a folyóiratot egy akkreditált, publikációs ponttal rendelkező peer-review lappá alakítsuk, mely értékes eredeti cikkeivel még az eddiginél is színvonalasabb kiadvány lehet.

Első lépésként a kiadvány szerkesztőbizottságát bővítettük ki, hogy a szerkesztői terheket eloszthassuk és a színvonalat is emelhessük.

A folyóirat aktuális és korábbi számai a MOKSZ honlapján elektronikusan is olvashatók: <http://www.lib.sote.hu/moksz/kiadvanyok.htm>

2. Gazdaságosabb és hatékonyabb együttműködés

A gazdaságosság és minőség mint irányelvek a könyvtárakkal kapcsolatban több területen is megjelennek: éppen ezért választottuk ezeket a 2010-ben megrendezendő Informatio Medicata központi témául is. A könyvtárak hatékony működése átgondoltsággal és összehangoltsággal oldható meg, nemcsak intézményen belül, hanem más könyvtárakkal való együttműködéssel. (Pl. MOKSZ, különböző konzorciumok) A feladatunk tehát az, hogy a könyvtári tevékenységeket a lehető leghatékonyabbá és színvonalasabbá tegyük

3. Fejlesztések pályázatok útján

Szinte valamennyi régióból nyújtottak be pályázatot tagkönyvtáraink a Nemzeti Fejlesztési Ügynökség (NFÜ) által közzétett Társadalmi Infrastruktúra Operatív Program (TIOP) 1.2.3 infrastruktúra fejlesztését célzó, valamint a Társadalmi Megújulás Operatív Program (TÁMOP) 3.2.4/08/1 könyvtári szolgáltatások fejlesztését segítő pályázatokra.

A két pályázat közül mindkettőn nyert az észak-magyarországi régióból a Szent Lázár Kórház Könyvtára (Salgótarján), a nyugat-dunántúli régióból a Zala

Megyei Könyvtár (Zalaegerszeg) és az észak-alföldi régióból a Jósa András Oktató Kórház (Nyíregyháza). Csak a TÁMOP pályázaton nyert a dél-dunántúli régióból a PTE Pekár Mihály Orvosi és Élettudományi Szakkönyvtár (Pécs)

A sikeres pályázatokról a következő számban olvasható majd beszámoló.

4. Csatlakozás az MKE által létrehozott eLibHu programhoz

Az eLibHu információs felület lehetővé teszi az azonnali üzenetküldőn való kommunikálást, e-mailek küldését, fogadását, tárolását, a dokumentumok elhelyezését és közös kezelését, hírek közzétételét, közös naptár, eseménytár vezetését, érdeksérlemi jelzőrendszer működését.

A rendszer célja, hogy megerősödjön a könyvtárügy területén tevékenykedő civil szakmai szervezetek egymás közti együttműködése, a szervezetek közötti kommunikáció, illetve hogy ezzel az eszközzel elősegítsük a tudásmegosztást az együttműködésünk gyakorlása során.

5. A MOKSZ-honlap tartalmának folyamatos aktualizálása, frissítése

A MOKSZ a honlapján a szervezet számot ad a különböző eseményekről, rendezvényekről, de oktatási anyagok és egyéb hasznos információk is találhatóak.

6. Szakmai szervezetekkel való folyamatos kapcsolattartás

Törekszünk az együttműködésre a különböző szervezetekkel, úgy mint EM, NKÖM, Kórházszövetség, IKSZ, szaksajtó és más könyvtárak, illetve továbbra is folyamatosan tartjuk a kapcsolatot a külföldi szervezetekkel (EAHIL), külföldi könyvtárakkal, stb.

MOKSZ ELLENŐRZŐ BIZOTTSÁGI JELENTÉS

2009. év

Az Ellenőrző Bizottság továbbra is figyelemmel kísérte a MOKSZ 2009.-évi tevékenységét és pénzügyi keretének forgalmát.

A szervezet 71 tagkönyvtárat fogott össze a 2009. évben, ebből 62 kórházi könyvtár. Az év sajnálatos eseménye, hogy végleg el kellett búcsúznunk két volt nyugdíjas kolléganőtől. Czoch Józsfné Domokos Andrea a SE Radiológiai Klinika könyvtárosa, dr. Gyarmati Zsigmondné Horváth Ibolya pedig nyíregyházi kórház könyvtárának vezetője volt.

A szervezet 2009. évi tevékenységei:

- A vezetőség 2009-ben két alkalommal tartott elnökségi ülést a SE Központi Könyvtárában.
- A MOKSZ ez évben is megtartotta közgyűlését az Információ Medicata rendezvény zárása után.
- A Magyar Kórházszövetség a 2009. évben Egerben tartotta kongresszusát, ahol a MOKSZ vezetősége sikeres előadással vett részt.
- A MKE egyesület 40. vándorgyűlésén, szervezetünk tagjai közül többen részt vettek.
- Az INFORMATIO MEDICATA hatodik alkalommal került megrendezésre a Semmelweis Egyetem Központi Könyvtára szervezésében, a Balassi Bálint, Magyar Kulturális Intézetben, ami a MOKSZ legnagyobb szakmai rendezvénye. Az orvostudományi információszolgáltatásokról szóló előadások mellett workshopokon és a kiállítók standjain szerezhettünk aktuális információkat. A komoly szakmai programokat a rendezvény egész ideje alatt az igazán kellemes és hangulatos társasági programok tették még élvezetesebbé és fesztelenebbé.

- Informatio Medicata Díjat 2009-ban 4 fő vehetett át.
- Tárgyi jutalomban részesültek a több évtizede könyvtárhoz hú kollégáink is.
- A MOKSZ Hírlevele 4 alkalommal jelent meg nyomtatott formában, de elérhető a megújult weblapon keresztül is. Ebben az évben ISSN számot kapott folyóiratunk.
- Néhány könyvtár konzorciumokban működteti a nagyobb adatbázisokat, úgy mint a PROQUEST, EISZ, LWW, Wiley-Blackwell konzorciumok.
- Ez évben lehetőség nyílt könyvtáraink számára a TIOP és a TÁMOP pályázatokon való részvételre. Sikeres pályázatot mondhat magáénak a salgótarjáni, zalaegerszegi, nyíregyházi kórház és pécsi Orvosi Élettudományi Szakkönyvtár.

Kapcsolatok:

- A különböző hazai és külföldi szervezetekkel - EM, NKÖM, Kórházszövetség, IKSZ, szaksajtó és más könyvtárak, EAHIL, külföldi könyvtárak - az együttműködésre törekszünk, minden lehetőséget megragadunk a kapcsolatok ápolására.

Tagság, elnökség, ellenőrző bizottság

- A szervezet a 2009. évben 71 tagkönyvtárat számlált, tagdíja változatlanul 3000,-Ft.
- A vezetőség 2009-ben két alkalommal tartott elnökségi ülést, a SE Központi Könyvtárában. A konzultációk témakörei: a MOKSZ honlapjának változásai, pályázati lehetőségek, a Hírlevél megjelenése, a szeptemberi Informatio Medicata megrendezése, más programokon való részvétel. Az utazási nehézségeket miatt az e-mail levelezés továbbra is komoly szerepet tölt be a kapcsolat tartásban.
- Az Ellenőrző Bizottság javaslatait a vezetőség figyelemmel kísérte és a javaslatokat elfogadta.

Adminisztratív tevékenység

- A MOKSZ gazdasági tevékenységét és dokumentációját továbbra is Triebel Brigitta végezte nagy odafigyeléssel, precíz, pontos munkával.
- A könyvelést Fenyves Beáta könyvelő végezte. Az elszámolást elektronikus úton nyújtotta be a megadott határidőre.
- A 2009. év záró ellenőrzés az EB részéről 2010. év májusában megtörtént. A 2009. év pénzügyi tranzakciói az alábbiak szerint alakultak.

PÉNZESZKÖZÖK:

2009. évi nyitó egyenleg

Bank nyitó:	237.781,- Ft
Pénztár nyitó:	296.077,- Ft
Összesen:	<u>506.858,- Ft.</u>

BEVÉTELEK - KIADÁSOK

Bevételek:

- Tagdíjak + IM + Támogatás:	4.693.000,- Ft
- Banki kamat:	2.661,- Ft
Összesen:	<u>4.695.661,- Ft</u>

Kiadások:

- Számlák: 4.149.384,- Ft
(posta, működési, utazási költségek, valamint konferencia, rendezvény, irodaszer, nyomtatványok, ügyviteli munka (könyvelő) költsége stb.)

- Jutalmazások: 200.000,- Ft

- Bank költség: 50.477,- Ft

Összesen: 4.399.861,- Ft

Tranzakció:

Bevétel: 4.695.661,-Ft.

Kiadás: 4.399.861,-Ft.

Pénzügyi elszámolás:

Jan. 1. Bank záró: 237.781,- Ft

Jan. 1. Pénztár záró: 269.077,- Ft

Évközbeni bevételek: 4.695.661,-Ft.

Bevétel összesen: 5.202.519,-Ft.

Kiadás összesen: 4.399.861,- Ft

2009. év záró egyenlege:

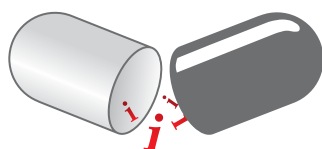
December 31.-én: 802.658.-Ft.

Az ellenőrzések alkalmával minden pénzügyi tranzakció számlákkal igazolva, időrendi sorrendbe rendezve és számítógéppel szabályosan könyvelve állt rendelkezésünkre.

A KSH részére a nonprofit szervezet adatszolgáltatása megtörtént.

Debrecen, 2009.05.28.

Erdeiné Törőcsik Katalin
Ellenőrző Bizottság elnöke

INFORMATIO MEDICATA

INFORMATIO SCIENTIFICA – INFORMATIO MEDICATA 2010

Helyszín: Balassi Intézet (1016 Budapest, Somlói út 51.)

1. nap **2010. szeptember 23. csütörtök**

9.30 Ünnepélyes megnyitó – Moderátor: Vasas Livia

Tóth Miklós köszöntője

Rónai Iván ünnepélyes megnyitó beszéde

Csidei Irén Gondolatok a hatékony, gazdaságos kórházműködtetés lehetőségeiről, feltételeiről

11.00 Kiállítók bemutatkozói

13.00 Előadások I. - Üléselnökök: Kalocsai Ilona, Mader Béla

Bevezető előadó: Gulácsi László Egészség-gazdaságtan – mire jó és mire nem?

Schubert András Efficiency in scientific information networks – concepts and measures

Kóródy Judit Szolgáltatások hatékonyságának növelése intelligens információ integrációs megoldások bevetésével

Papp Zoltán, Király László *(előadascím később)*

Marton János Hatékony kutatástámogatás: bibliometriai módszer a gasztroenterológiában

15.00 Előadások II. - Üléselnökök: Kiszl Péter, Fischerné Dárdai Ágnes

Bevezető előadó: Vincent Maessen *(előadáscím később)*

Elwin Gardeur *(előadáscím később)*

Lukács Eszter Gazdaságosság es hatékonyság az állománygyarapításban: ERM rendszer alkalmazása felhasználói statisztikai modullal

Uwe Stehle Thieme's new download feature for e-textbooks in medicine

Iulian Herciu The Right Tools. At the Right Time. In the Right Place.

17.30 TÁRSASÁGI PROGRAM , GÁLAVACSORA

2. nap

2010 szeptember 24. péntek

9. 00 Előadások I. Üléselnökök: Palotai Mária, Szabóné Szávay Judit

Bevezető előadó: Hans-Guenther Sonntag - Sustainability of Quality through Quality Management

Pirjo Rajakiili Acquiring e-resources by consortia – efficient, isn't it?

Coen van der Krogt Scopus and Innovative Ways to face Challenges of Research Management

Otmar Mueller UpToDate - hogyan hozzunk jobb döntéseket a klinikumban?

Marta Dyson *(előadáscím később)*

11.20 Előadások II. Kerekasztal-beszélgetés:

Blaskóné Majkó Katalin, Egyházi Márta, Fonyó Istvánné, Fodor Péter

Bevezető előadó: Virágos Márta

Karácsony Gyöngyi OpenAIRE: A 7. Keretprogram kutatási eredményeinek nyilvánossága

Makara Gábor Magyar Tudományos Művek Tára (MTMT) és hasonló törekvések a világban

Felkért hozzászóló: Alföldiné Dán Gabriella és Zolnai László

KONFERENCIA ELŐTTI PROGRAMOK:

2010. szeptember 22. szerda

Helyszín:

*Semmelweis Egyetem Központi Könyvtár
1088 Mikszáth tér 5. Budapest*

14.00 - 16.00 ProQuest Workshop

15.00 - 17.00 Találkozás régi kollégákkal

17.00 - 17.30 Megnyitó a Mikszáth téri könyvtár épületében

17.30 - 18.00 Campus látogatása – koncert a Semmelweis szalonban

Workshopok a konferencia ideje alatt:

2010. szeptember 23. csütörtök

Helyszín:

*Balassi Kulturális Intézet
1016 Somlói út 51. Budapest*

15.45 - 17.15 LWW Workshop – Különterem, II. emelet

2010. szeptember 24. péntek

Helyszín:

*Balassi Kulturális Intézet
1016 Somlói út 51. Budapest*

9.00 - 10.30 EBSCO Workshop - Különterem, II. emelet

9.00 – 11.00 EKK-gyűlés – Tárgyaló, I. emelet

13.00 - 15.00 MOKSZ Közgyűlés – Könyvtár, földszint

SZAKORVOSI KITEKINTŐ

A növekedési faktorok jelátvitelére: klinikai vonatkozások

Dr. Szeberényi József

PTE ÁOK, Orvosi Biológiai Intézet

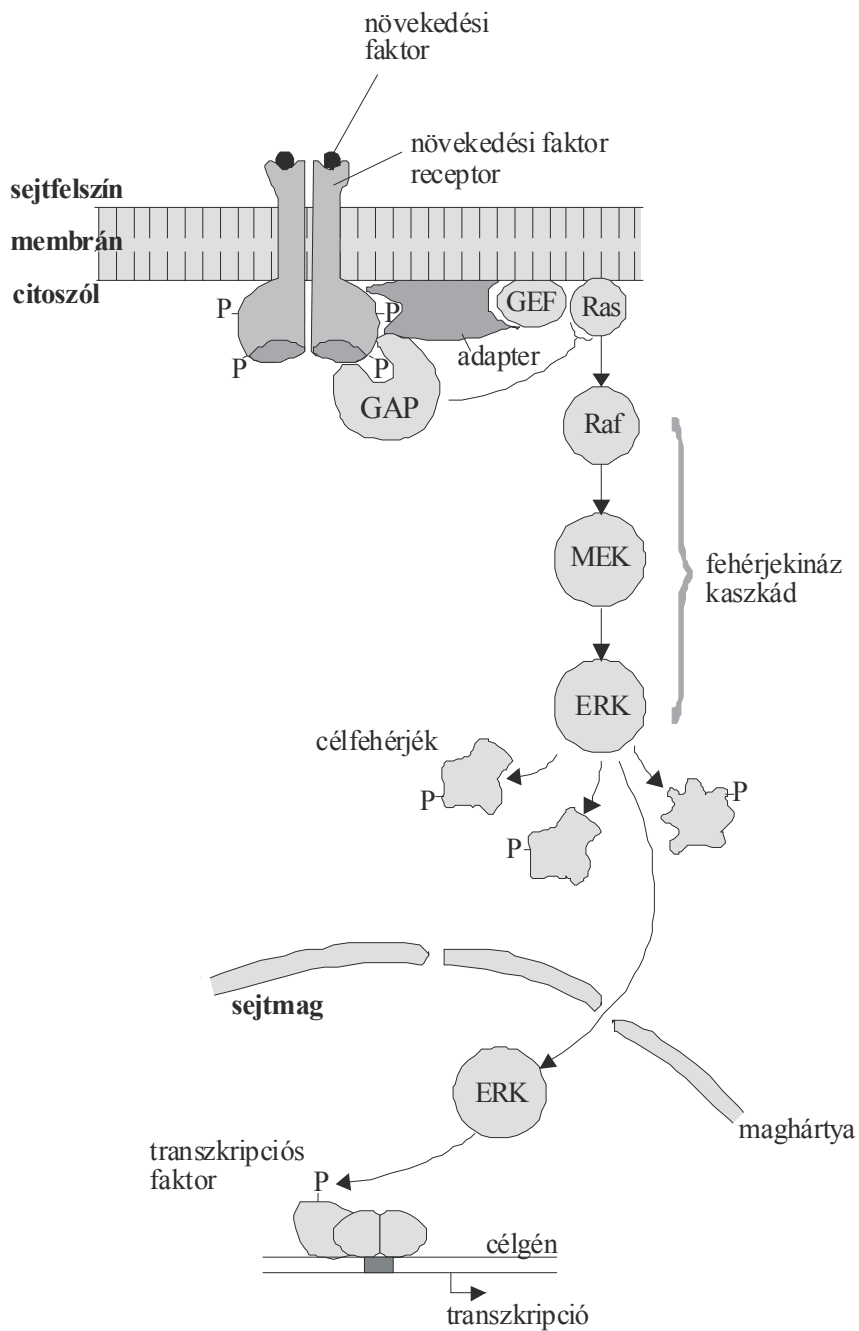
Növekedési faktorok és receptoraik

A növekedési faktorok családját fehérjetermészetű, a sejtek közötti jelátvitelben közvetítő szerepet játszó ágensek alkotják. Hatásaik sokrétűek: a család legtöbb tagja serkenti a célsejtek szaporodását (pl. PDGF, trombocita-eredetű növekedési faktor; EGF, epidermális növekedési faktor; FGF, fibroblaszt növekedési faktor), mások differenciációt indukálnak (pl. NGF, neuronális növekedési faktor), az inzulinnak, IGF-nek (inzulinszerű növekedési faktor) pedig metabolikus hatásai is vannak. Sok növekedési faktor szükséges a célsejtek túléléséhez, hiányukban a sejtek elpusztulnak.

A növekedési faktorok sejtfelszíni receptoraik ugyancsak fehérjecsaldót alkotnak. Ezek a receptorok enzimaktivitással rendelkeznek: a növekedési faktor kötődése aktiválja őket és különböző célfehérjék tirozin aminosavait foszforilálják. A receptor tirozin proteinkinázok első szubsztrátumai saját maguk: az autofoszforiláció foszfortirozin oldalláncokat hoz létre a receptorfehérjék citoplazmatikus oldalán, melyek specifikus célfehérjék kötőhelyeként működve továbbítják a növekedési faktor által generált jelet a sejt belsejébe.

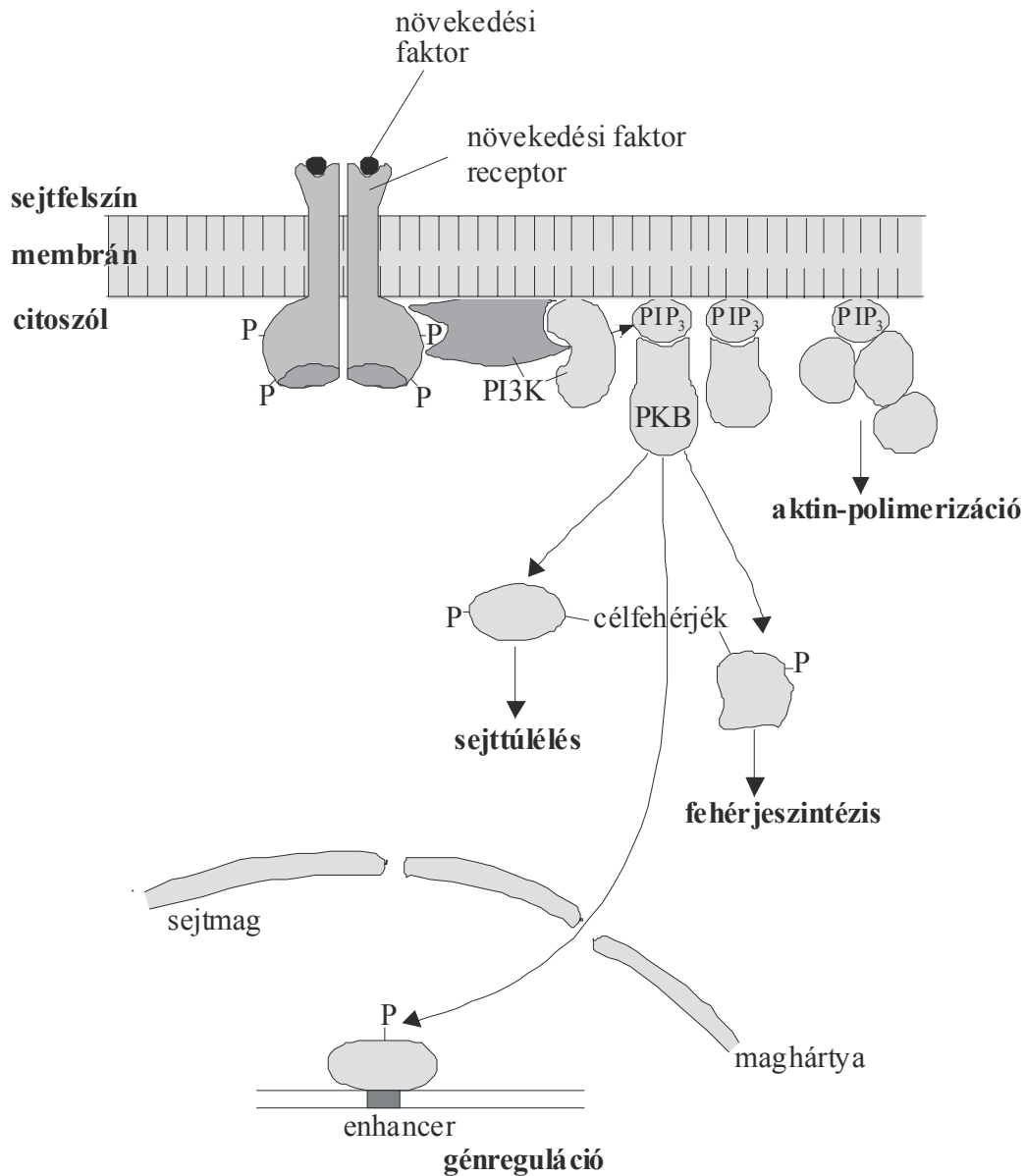
A növekedési faktorok jelátviteli útjai

Az aktivált növekedési faktor receptorok számos fehérjét foszforilálnak, több jelátviteli utat stimulálnak. Közülük a Ras/Erk-út (1. ábra) a legfontosabb és legjobban jellemzett. Kulcsfehérjéi a Ras-család tagjai, G-proteinek, melyek GTP-kötő állapotban aktívak, GDP-t kötve pedig inaktívak. Aktiválásukat GEF (guanin-nukleotid kicserélő faktor), inaktiválásukat GAP (GTPáz aktiváló protein) fehérjék végzik. Az aktív Ras fehérje fehérjekináz kaszkád serkentésével küldi a jelet a citoplazmába és a sejtmagba. A kináz kaszkád disztális elemei, az ERK (extracelluláris szignál által regulált kináz) enzimek a sejtmagba is bejutnak és ott transzkripciós faktorokat foszforilálva génexpressziós változásokat idéznek elő, melyek a sejtípustól és a növekedési faktortól függően, sejtosztódást, túlélést vagy differenciációt indukálnak.

1. ábra: Növekedési faktor jelátvitel: a Ras/ERK-út

A PI3K-út (foszfatidilinozitol-3-kináz; 2. ábra) elsősorban apoptózist gátló hatású. A receptor által aktivált PI3K lipid-természetű jelátviteli ágenszt (PIP3, foszfatidilinozitol-trifoszfát) hoz létre, mely a proteinkináz B (PKB) enzimet aktiválja. A PKB számos célfehérje foszforilálásával biztosítja a jelátviteli út túlélést serkentő hatását.

2.ábra: Növekedési faktor jelátvitel: a PI3K/PKB-út

A növekedési faktor jelátvitel pathológiája

A leírt jelátviteli mechanizmusok öröklött és szerzett zavarai ismertek.

Öröklődő kórképre példa az achondroplasia: az FGF-receptor család egyik tagjának aktiváló mutációja a csontfejlődés gátlásával okoz autoszomális domináns öröklődésű törpenövést. Egy másik receptor-tirozinkináz (Ret) génjének mutációja a vastagbél ganglionsejtjeinek kifejlődését gátolva Hirschprung-betegséget (congenitalis megacolon) okoz.

A növekedési faktor jelátvitel szerzett (szomatikus mutációk és epigenetikus tényezők által okozott) fokozódása minden daganatos betegségre jellemző. A jelátviteli mechanizmus számos fehérjéje tartozik a protoonkogén, illetve tumor szuppresszor fehérjék csoportjába. Előbbiek (pl. Ras, a HER-2 receptorfehérje, az Abl és Src tirozinkinázok, stb.) konstitutív aktivációja, utóbbiak (pl. a GAP-családba tartozó neurofibromin, a PIP3 lipidet elhasító PTEN fehérje, stb.) funkcióvesztése vezet fokozott sejtproliferációhoz. A Schwann-sejtek HER2 receptorát aktiválja a *Mycobacterium leprae*, demielinizációt és idegkárosodást okozva. Az anthrax bacillus ezzel szemben a megtámadott sejtekben toxinjával kiiktatja az ERK foszforilációs kaszkád egyik elemét, így idéz elő masszív sejtpusztulást.

A növekedési faktorok jelátvitelének rendkívül bonyolult mechanizmusai korunk sejtbiológiájának egyik kitüntetett kutatási területét reprezentálják. Ez a tudományág a racionális gyógyszerfejlesztés fontos terepe, mely már eddig is olyan tumorelles szereket eredményezett, mint a Herceptin, Gleevec és Avastin.

Ajánlott irodalom

1. R. A. Weinberg: *Growth Factors and Receptors* (In „*The Biology of Cancer*” pp. 119-158, Garland Science, New York, 2007)
2. Vereb Gy.: *A sejt tulajdonságainak megváltozása külső jelek hatására: jelátviteli folyamatok* (In „*Sejtbiológia*”, pp. 433-466, szerk. Szabó G., Medicina Könyvkiadó, Budapest, 2009)
3. Szeberényi J.: *Jelátvitel tirozin-proteinkináz receptorokról* (In „*Molekuláris sejtbiológia*”, pp. 395-404, Dialóg Campus Kiadó, Budapest-Pécs, 20

IN MEMORIAM
VOIT KRISZTINA

Voít Krisztina

(1940-2010)

„Mély megrendüléssel és fájdalommal tudatjuk, hogy dr. Voít Krisztina, az irodalomtudomány kandidátusa, ny. tanszékvezető egyetemi docens, életének 71. évében, 2010. április 29-én váratlanul elhunyt.

Voít Krisztina egész élete összefonódott az Eötvös Loránd Tudományegyetem Bölcsészettudományi Karával és ezen belül a Könyvtártudományi Tanszékkel. Ez utóbbi volt ugyanis élete első és egyetlen munkahelye, ahol 1963-ban kezdett el dolgozni, és ahonnan 1997-ben vonult nyugdíjba. De e két dátum előtt és után is a bölcsészkaron tevékenykedett. Itt szerzett diplomát és nyugdíjba vonulása után 2008-ig mint tudományos főmunkatárs volt a Könyvtártudományi Tanszék tagja, majd ezt követően is folyamatos és kiemelt szerepet vállalt a könyvtártudományi doktori programban egészen haláláig.

Pályájának főbb állomásai: 1963-ban gyakornok lesz az ELTE BTK Könyvtártudományi Tanszékén, és hat év múlva sikeresen védi meg doktori értekezését, amelynek címe: Az írásbeliség és az új technikai tömegközlési

rendszerek. A művelődés XX. századi formái. 1974-1979. között aspiráns, amelynek eredményeként 1979-ben a Magyar Tudományos Akadémián kandidátusi fokozatot szerez A Franklin Társulat története című disszertációjával. 1982-ben kinevezik egyetemi docenssé. 1976 óta az MTA Könyvtörténeti és Bibliográfiai Munkabizottságának tagja, több cikluson át titkára. Rendszeresen publikál – többek között – a Magyar Könyvszemle című szakfolyóiratban, számos tanulmánya jelenik meg különféle kiadványokban, valamint a Kovács Máté összeállításában napvilágot látott A könyv és könyvtár a magyar társadalom életében 1-2. (Bp., Gondolat, 1963-1970.) alapmű 2. kötetének közreműködője.

A nyolcvanas és kilencvenes években pályája rendkívül termékeny. Kutatási területei közé tartozik a könyvnyomtatás, könyvművészet, könyvkiadás és könyvkereskedelem, továbbá sajtótörténet a századfordulótól 1945-ig, a közgyűjtemények története, irányításának testületei 1870-től 1949-ig, valamint a polgári liberális sajtó, ezeken kívül az amerikai könyvkiadás és tömegkommunikáció történeti összefüggései. Közreadja Tevan Andor levelezését (Tevan Andor levelesládájából. Bp., Gondolat, 1988.) és Haiman György bevezetőjével egy válogatást Tevan Andor és Kner Imre levelezéséből (100 levél: Tevan Andor és Kner Imre levelezése, 1915-1944. Bp., 1986.) Aktívan kiveszi részét a Klaniczay Tibor akadémikus által vezetett Ts4 Főirány keretében a Két világháború közötti magyar könyvtörténet forrásai, valamint a TEMPUS 4 Program – Művelődéskutató Intézet égisze alatt folyó kutatásokból – ez utóbbiak a Vallás és Közoktatásügyi Minisztérium melletti egykori testületek munkáját voltak hivatottak feltárni.

1994-1997. között vezeti a Könyvtártudományi Tanszéket. Számos érdeme közül a legfontosabb a könyvtártudományi PhD program akkreditáltatása, amely Voit Krisztinának köszönhetően és irányításával 1997-ben indul meg az ELTE BTK Irodalomtudományi Doktori Iskolája keretében. Másik feledhetetlen eredménye a Nyitott napok című rendezvénysorozat, amelynek során a magyar könyvtárügy legújabb trendjeit, valamint prominens személyiségeit mutatja be a Könyvtártudományi Tanszéken.

Kutatói munkája nem törik meg nyugdíjba vonulása után sem, ennek legfőbb bizonyítékai a következő hiánypótló művek: A budapesti sajtó adattára 1873-1950. Bp., Argumentum, 2000. és Fejezetek a közgyűjtemények és a könyvkiadás történetéből. Tanulmányok. Bp., Argumentum, 2006. Nélkülözhetetlen szereppel bír édesapja, Voit Pál családtörténeti-önéletrajzi művének kiadásában is: Hét nemzedék szilvafák nélkül. A soproni toronyzenésztől Bartók Béláig. Családi krónika. Bp., Argumentum, 2002.

Mindeközben igen nagyszámú sikeres, summa cum laude eredménnyel megvédett doktori értekezés témavezetője, a könyvtártudományi PhD program oktatója, szigorlati és védési bizottságok tagja.

Voit Krisztina a magyar könyvtárosképzés évtizedeken át meghatározó, közismert és szeretett alakja, kiváló tudós, tanár és kolléga, aki mindvégig töretlen szakmai elhivatottsággal, példamutatással, segítő odaadással és nem utolsósorban felejthetetlen életkedvvel állt a katedrán. Halála szavakban kifejezhetetlen veszteség és mérhetetlen fájdalom mindannyiunk számára. Emlékét tisztelettel és hűséggel őrizzük, ápoljuk!”

ELTE BTK

(Forrás: <http://harlequin.blogspot.com/2010/04/elhunyt-voit-krisztina.html>)

Orvosi Könyvtárak

A Magyar Orvosi Könyvtárak Szövetségének negyedévenként megjelenő hivatalos lapja

ISSN 2061-036X (Nyomtatott)

<http://www.lib.sote.hu/moksz/orvosik.htm>

ISSN 2061-0378 (Online)

Lapigazgató

Dr. Vasas Livia MOKSZ elnök PhD

e-mail: lvasas@lib.sote.hu

Felelős szerkesztő

Gracza Tünde

e-mail: tunde.gracza@aok.pte.hu

Olvasószerkesztő-korrektor

Kiss Annamária

e-mail: akiss@lib.sote.hu

Wolf György

e-mail: wolf-gy@koki.hu

A MOKSZ és az Orvosi Könyvtárak szerkesztőségének címe

1085 Budapest, Üllői út 26.

Tel: +36 1 317-5030, Fax: +36 1 317-1048

www.lib.sote.hu

Adószám: 18230082-1-43

Megjelenik 300 példányban